

Halász Margit

Sanya filmje

Akkor nyáron, emlékszem, mást sem csináltam, csak ültem nagyanyám háza előtt, és bámultam a bárányleveleket. Először egy nagy fehér oroszán formálódott ki, de annak megfricskázta az orrát, és úgy foszlott szét, mint a frissen sült kalács. Aztán egy fülesbagoly közelített, végül egy nagy fehér páva eresztette ki a legyezőjét. Hívtam nagyanyámat, jöjjön, nézze, milyen szép, de mire kiért, semmi más nem maradt a pávából, csak egy vattacukorpamacs.

– Bolondítás itt, azt hiszed, nincs más dolgom – korholt. – Mihasznáskodsz ahelyett, hogy mennél a fiúkkal a Latyakosba horgászni. Tegnap is egy kosár hallal jöttek elő.

Mit érdekeltek engem a halak, mikor az égen ott vonult egy egész állatkert. De nem a felhőkről szeretnék mesélni, hanem Sanya házikójáról. A kis ház a falu szélén állt, mellette az öreg temető. Fehér volt a fala, a teteje szürke hullámpalával fedett. Egy ajtó meg egy ablak nézett az omladozó sírkövekre. A ház ablakában ütött-kopott piros lábasban hajtásnak indult muskátli küszködött. Az ajtó felett kiírás: Téka Muskátli. Illetve csak annyi, hogy Téka. A muskátli később firkantották oda girbegurba betűkkel, s a tavaszi esők jól elbántak vele.

– Na, jól van, hozzá akkor magadnak valami filmet. Itt a pénz – nyomott a kezembe egy százast nagyanyám –, ugye tudod kezelni?

Persze, hogy tudtam. Be tudtam kapcsolni meg ki tudtam kapcsolni a videójátékot. Pár nappal előtte megmutatta a nagy unokatestvérem. Megforgattam a kezemben a pénzt, és lohoztam egyenesen a házikóhoz. Sanya a ház előtt ült egy széken, és valamit számolgatott. Arra emlékszem, hogy szeplős volt a karja, és rá volt tetoválva, hogy „Szeretlek Ica”. Amikor meglátott, letette a hokedlire a füzetet, és kinyitotta az ajtót. Finom, hűvös illatot lehelt a kis ház, izgalomban nagyot sóhajtottam.

– Mit szeretnél? – kérdezte Sanya, mert észrevette, hogy tátott szájjal bámulom a borítókát.

– Valami jót – feleltem.

– Sok jó van.

– Akkor az egyiket – mondtam, és a sarki polcon a borítókán táncoló pucér nőkre sandítottam.

– Azok felnőttfilmek, azokat majd csak akkor nézheted, ha kinőtt a szakállad – felelte, és most ő sóhajtott egy nagyot.

– Valami állatos küzdőt akkor – nyögtem zavaromban.

Az oroszánkirályt nyomta a kezembe. Rábólintottam, majd kinéztem az ablakon. Egy autó jöhetett nagy sebességgel, mert úgy felverte a port, hogy a temető fáit eltakarta a homokköd. A ködből egy kétlovas szekér bukkant elő. Olyan volt, mint egy néma jelenés, mintha egy varázsló az autót szekérré változtatta volna. Megijedtem. A falon futó polcokról egyszerre számtalan ször-

nyecske vicsorgott felém, autók robbantak, cápák harapták ketté a fürdőzőket, ufók szálltak a levegőben, és minden irányból tüzeltek rám. Velőtrázó nyikorgásra eszméltem, Sanya kihúzott egy hatalmas fiókot. Öt sorban, mint döglött varjúfiókák, feküdtek egymás mellett a filmek. Sanya határozott mozdulattal kivett egy kazettát. A fiók oldalához belül egy kés volt szúrva.

Magam sem tudom már, miért, de megbántam *Az oroszlánkirályt*. Szerettem volna jobbra cserélni, valami viccesebbre vagy küzdősebbre, de akkorra már Sanya beletette a borítóba a filmet, és rápattintotta a kallantyút.

– Itt a pénz – mondtam.

– Hagyjad.

– De.

– Mondom, hogy hagyj. A cég ajándéka.

Fogalmam sem volt róla, ki lehet vajon az a bizonyos cég, aki csak úgy ajándékozgat. Biztos, hogy nem falusi, a falusiakat névről ismertem. Gondolatban végigfutottam a Kis utcán meg a Sport utcán. Ez a két utca messzebb esett nagyanyámtól. Házról házra haladtam, de nem találtam egyetlen Cég nevűt sem. És egyébként is, akit nagyanyám nem ismert a faluban, az vagy meg sem született, vagy elfelejtettek nevet adni neki.

– Most azonnal menj vissza, s ne gyere haza addig, amíg vissza nem adod neki – parancsolta nagyanyám. – Még akkor is, ha szegről-végről rokon.

Nagyanyám úgy tudott dirigálni, mint egy katonatiszt, mint, teszem azt, egy vezérezeredes. Nem akadt senki a családban, aki ellent mert volna mondani neki.

Bántam már nagyon *Az oroszlánkirályt*, meg azt, hogy ebbe az egész tékás dologba belekeveredtem. Miért is ácsingóztam én videóra, miért nem volt jó nekem pecázni a Latyakosban? Igaza volt nagyanyámnak. Most mi a fenét csináljak? Mit találjak ki?

Azt találtam ki, hogy visszaviszem a filmet Sanyának. Nagyanyám úgyis csak este jön haza a szőlőből. Majd azt mondom neki, hogy hibás volt a kazetta, ezért Sanya másodszer is visszaadta a pénzt. Sütötte a tenyeremet a százas, mi van, ha már nem találom ott Sanyát?

Szerencsére nyitva volt a kis ház. Egy nagy fekete autó indult el a ház elől, amikor odaértem. Hangtalanul suhant, de úgy felverte a port, hogy a tetető fái nem látszottak. Mintha senki sem vezette volna, mintha valamelyik akciófilmből gördült volna oda. Aztán eszembe jutott, amit nagyanyám mondott, hogy Sanyának nagyon bejött az üzlet, a környék összes nagykutyája hozzá jár. Akkor mégsem magától gurult az az autó, hanem valami nagykutya vezethette.

– Na mi van? – kérdezte Sanya, úgy, hogy közben fel sem nézett. Úgy tett, mintha keresne valamit a videókazetták között, amit nem is oda tett.

– Itt a százas, nagyanyám küldi.

– Ó, te pancsergyerek, hát nem a nagyanyádnak adtam azt a pénzt, hanem neked. Annyi eszed sincs, mint egy tyúknak!

– De nekem nem kell.

– Dehogynem kell. Pénz mindenkinek kell. Aki mást mond, az hazudik! – emelte fel a hangját. Aztán hirtelen felnézett rám. – Tedd el, vegyél rajta, amit akarsz!

– De mama azt mondta...

– A rohadt pénzen mindent meg lehet venni. Mindent! Érted? – kiabálta. Kiszaladtam a házból. Ácsorogtam valamicskét előtte. Jó lett volna most olyan nagyknak lenni, mint az árnyékom. Az a nyurga gyerek ott, mellettem a homokban, biztosan jobban intézte volna ezt az egészet. Ott álltam, és meglepetve láttam, hogy napközben három virág is kinyílt a muskátlin.

– Ne bambulj már, hajts haza, eridj már, ha mondom! – kiabálta. – Van elég bajom!

Elindultam. Egy száraz gally akadt a biciklim küllői közé, és mély árkot húzott a homokba. Szerettem volna olyat csinálni, amit sohasem mertem addig. Felöltött bennem, hogy bemegyek a siklőktől és gyíkoktól hemzsegő temetőbe egyesegyedül, és elrejtjem a pénzt a göröngyök közé. Aztán végül hazamentem, és benyomtam a százast a piros nyelvű porcelánmacska lyukas bendőjébe.

Az *oroszlánkirály* nem tetszett. Pár perc múlva kikapcsoltam. Folyton az járt a fejemben, hogy nagyanyám rájön erre az egészre. Miért is hazudtam neki? Lassan telt az éjszaka. Azt álmodtam, hogy kerget egy nagy fehér oroszlán. Futok-futok, végre elérem a temetőt. A temetőben megpillantom nagyanyámat, aki gazolja a papa sírját. Az oroszlán meglátja, felbőg, és elsomfordál.

Másnap reggel esőre keltünk. Nagyanyám azt mondta, ne bucsálódjak, korai vendég hamar elmegy. El is ment. De arra végképp nem számítottam, hogy egy másik vendég érkezik hozzánk. Nem fogta a kutya. A vendégünknek szeplős volt a karja, és az volt rátetoválva, hogy „Szeretlek Ica”. Láttam, ahogy lendítette a karját, amikor a biciklijét a falhoz támasztotta.

– Nincs itthon – szóltam ki a légyfogó függönyön át. – Elment a piacra, dél körül jön.

Sanya belegabalyodott a gézfűggönybe, és mint egy tántorgó szellem lépett a konyhába.

– Megvárnám – mondta –, sürgős ügyben keresném.

Hogy mi volt a sürgős ügy, sohasem tudtam meg. Csak azt tudom, hogy Sanya arcán kék-zöld foltok éktelenkedtek, tuskés haja között vágásnyomok piroslottak. Nem mertem még egyszer ránézni. Lehajoltam, és a cipőfűzőmmel bajlódtam. Kikötöttem és újra bekötöttem. Szerencsére nyikordult az utcaajtó, nagyanyám érkezett.

– Menj be, ne tátsd itt a szád – mondta, miközben helyel kínálta Sanyát. Bekapcsoltam a videómagnót. Már nem volt választásom, hogy nézzem-e *Az oroszlánkirályt* vagy sem. Néznem kellett. Felvettem a hangot, és bámultam Szimbát és Zordont, Zazut és Rafikit. Amikor véget ért a film, kilestem az ablakon. Sanya biciklije még mindig ott árválokodott. Fogalmam sem volt, miről beszélhetnek olyan sokáig. Biztos az én elsumákkolt százasomról. Jólesett volna, ha jól elvernek, és véget ér ez az egész oroszlánkirályos cirkusz.

Úgy éreztem, eljött az igazság pillanata, bevallok mindent. Nagy levegőt vettem, és kimentem a konyhába. Nagyanyám képeslapokból pelenkaöltéssel összevarrott, megsárgult pénzes dobozát láttam az asztalon. Sanya épp indulófélben volt. Megköszönt valamit nagyanyámnak, az Isten áldja meg magát, mondta, és felcsapta a légyfogó függönyt. Olyan csend maradt utána, hogy

az ablaküvegek közé szorult légy zümmögését dörögésnek hallottam. Szóra nyitottam volna a számat, de nagyanyám megelőzött:

- Nem kell visszavinned a filmet.
- Nem? Miért? – kérdeztem.
- Mert a tiéd.
- Enyém?
- Tiéd.
- Meddig?
- Örökre – mondta nagyanyám –, örökre.

Aznap egész nap az eget bámultam. Bárányfelhők jöttek, bárányfelhők mentek. Láttam a pávát, ahogy... De most egyáltalán nem a bárányfelhőkről akarok beszélni, hanem nagyanyámról. Odajött hozzám, forró arcomat érdes tenyerébe fogta. Akkor úgy éreztem, hogy véresre súrmálja, de ma már tudom, hogy valójában simogatott.

- Ott egy fehér oroszlán, ni – mutatott az ég felé.
- Igen – mondtam –, ott megy az égen Sanya filmje.

